

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IX. Jus ab Ægyptiis Alexandrino Episcopi tributum Romano asserit Petrus Chrysologus. Concilia Oecumenica nihil in Ecclesia decerni posse putant absque sententia agitur. Probatum etiam auctoritate ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

mano Episcopo, hinc sequitur illi quoque eam auctoritatem competere qua potiebantur in politia civili qui principem locum obtinebant, id est, primam sententiam, & suffragij prerogativam, quemadmodum recte jus illud e verbis Iulij interpretati sumus. Eadem quoque sine dubio mens fuit Socratis & Sozomeni: qui, ne quid ardui *καὶ ὑπόμνημα* Episcopi Romani constitueretur in Ecclesia, canone ecclesiastico vetitum fuisse scripserunt. Hanc prerogativam agnovit quoque Concilium Romanum ex Episcopis Italiae & Galliae sub Damaso coactum: quod Ariminense Concilium ex eo elevat, inter cetera, quod Episcopus Romanus illi non interfuisset, cujus praecipue erat expectanda sententia: *Siquidem*, inquit, *numerus Episcoporum qui erant Arimini in unum congregati, praedicti vim habere non debet; praesertim cum formula illa composita sit neque Episcopo Romano, cujus sententia praeter ceteris omnibus expectanda erat, neque aliis eidem consentientibus.*

Concil. Rom. in ep. ad Illyrios, apud Theodoret. lib. 1. c. 21.

V I. Non frustra autem *ὑπόμνημα* dictio à Concilio Romano & à Socrate atque Sozomeno usurpatur. Etenim notio illius vocis non simplex nudumque suffragium sed etiam auctoritatem cum suffragio conjunctam significat in antiquis canonibus. Exemplum est obvium in sexto canone Nicæno; ubi statuitur illum non esse pro Episcopo habendum qui ordinatus fuerit *καὶ ὑπόμνημα ὑποπολιτῆς*, id est, *praeter sententiam Metropolitanani, juxta Dionysij versionem; vel praeter consilium, ut habet versio Teilonis; vel sine arbitrio, juxta vetustissimam interpretationem.* Quo loco *ὑπόμνημα* sumitur pro Metropolitanani suffragio & auctoritate. Prima autem sententia erat penes Metropolitanos, ut colligere licet ex eorum dignitate, & discretissime docuit Leo primus.

Concil. Nic. can. 6.

V II. Ab ipsis quoque pendebat rerum gestarum confirmatio, sive *τὸ κέρας*, ut loquitur Concilium Nicænum. Ita tamen in definitionibus suis versari eos oportebat ut omnia communi cunctorum decreto rationabili & secundum ecclesiasticam regulam comprobato transfigantur, obtineatque sententia plurimorum, quemadmodum loquitur canon sextus. Eadem omnino decreta fuerant in canone apostolico xxxiii. vel xxxv. ubi quemadmodum sententia Metropolitanani *ὑπόμνημα* dicitur, ita etiam collectio suffragiorum omnium Episcoporum *ὑπόμνημα* quoque dicitur, sicque ex duabus auctoritatibus una integra solidaque totius synodi sententia consurgit. Hac eadem notione *ὑπόμνημα* accipitur in canone apostolico xxxix. vel xl. unde transcripta est pars ultima canonis LVII. Laodiceni, quo prohibentur Presbyteri & Diaconi aliquid

agere *ἀνευ ὑπόμνημας ἑπιτοκῶν*, id est, *sine auctoritate Episcopi.*

V III. Sed illustre hujus significationis testimonium extat in synodo Chalcedonensi: ubi post damnationem Dioscori Alexandrini, decem Episcopi Dioeceseos Aegyptiacae invitati à synodo ut subscriberent epistola Leonis & damnationi Eutychetis, respondent hoc tentari à se non posse, donec in locum Dioscori ordinatus fuerit Alexandriae Episcopus, ex cujus sententia & praescripto ceteri Episcopi Aegyptij deinde subscriberant, hanc auctoritatem olim Episcopo Alexandriae delatam à canone Nicæno. *In omnibus*, inquit, *expectamus sententiam sanctissimi Archiepiscopi; & petimus vestram clementiam expectari praesidis nostri sententiam, quia cum in omnibus sequemur. Nam & sanctissimi patres qui in Nicæa congregati sunt trecenti decem & octo, hanc regulam dederunt, ut sequatur omnis Aegyptiaca regio Archiepiscopum magni nominis civitatis Alexandrinae, & nihil absque ipso agatur ab aliquo ei subjacente Episcopo.* Itaque cum ab Episcopis urgerentur ut eandem cum synodo Oecumenica fidem profiterentur, iterum Iudices & synodum flebiliter obsecraverunt ut ordinatio Archiepiscopi expectaretur; *quatenus, juxta veterem consuetudinem, illius sequerentur sententiam. Quod si extra voluntatem praesidis nostri aliquid faceremus, sicut praesumptores, & non servantes secundum canones antiquam consuetudinem, omnes Aegyptiaca regionis insurgent in nos.* Unde colligere licet auctoritatem sive *ἐξουσίαν* primatus patriarchalis à canone Nicæno confirmatam in eo versari, ut omnes Episcopi *ὑπόμνημα* sive sententiam sui Primatis expectent, & nihil arduum agant praetermissa illius sententia, *καὶ ὑπόμνημα*, id est, sine illius decreto, & prerogativa suffragij. Tanta verò ratio habita fuit illius auctoritatis quae sedi Alexandriae competeat, ut Iudicum interlocutione, ipsiusque Paschasin Legati, Episcopis Aegyptiis dilatio quam petebant concessa fuerit. Sed notanda sunt verba Iudicum, qui *ὑπόμνημα* illam Alexandrini Episcopi, definitionem esse interpretati sunt. Quare Patriarcharum prima sententia, & prerogativa suffragij, definitionis vim habet, modò synodi quoque consensus accesserit.

V IX. Quod Alexandrino Episcopo jus vindicabant Aegyptij Episcopi, Petrus Ravennae Episcopus, cognomento Chrysologus, assererat Romano Episcopo in Italia: *Nos enim, pro studio pacis & fidei, extra consensum Romanae civitatis Episcopi causas fidei audire non possumus.* Imò verò cum de causis universalibus agitur, Concilia Oecumenica eandem in Summo Pontifice prerogativam

Concil. Chalced. c. 11.

Concil. Chalced. c. 11.

Concil. Chalced. c. 11.

Concil. Chalced. c. 11.

Concil. Chalced. c. 11.

Concil. Chalced. c. 11.

Concil. Chalced. c. 11.

agnoverunt, ut absque ejus sententia nihil in Ecclesia decerni possit: quam quidem per epistolam & per Legatos, qui vice sua synodo praesidebant, explicare consueverat. Inde manavit vox illa Macedonij Patriarchae C. P. qui Anastasio Imperatori, Chalcedonenſis Concilij nomen abolere satagenti, idque à Macedonio exigenti, respondit hoc fieri non posse sine Concilio Oecumenico, cui Papa praesideret. *Χαλκιδονικῆς συνόδου ἐκείνης ἀποβέβηκεν τὸν τῆς μακεδονικῆς Ρώμης ἐπίσκοπον εἶδέν τισιν ἔλεγε.* apud Theodorum Anagnostem.

X. Quare tantopere laborabat Quinta Synodus Oecumenica ut Vigilius Papa, qui Constantinopoli aderat, ad synodum accederet, & cœtui praesideret. Tanta verò dignitatis apostolicae sedis ratio habita fuit, ut licet Nestorius Archiepiscopus Constantinopoleos & Diofcorus Alexandrinus à Synodo Ephesina & à Chalcedonenſi per tres Episcopos tantùm evocati fuerint, Vigilius ter invitatus fuerit ad Concilium per tres Patriarchas atque decem & septem Metropolitanos, quibus ultima vice tres Patricios & Quæstorem suum Iustinianus Imperator adjunxit. Ille verò cum eis convenire noluit, sed suam sententiam, seorsim à synodo, Principi se porrecturum dixit. Itaque in hoc reum articulo de quaestione proposita decernere Quinta Synodus sibi liberum esse duxit, etiam absente Pontifice, quod disertè in definitione sua adnotavit; ubi quoque Vigilij sententiam sequi se non obscure proficitur. Vigilus verò suo Constituto confirmavit definitionem synodi: quæ tunc sine controversia synodi Oecumenicæ nomen prætulit, quod adnotatum est à Concilio Sexto: *Vigilij Iustiniano consensit; & Quinta Synodus constituit: Βεγγλίος Ἰουστινιανῷ συμφωνήσας, καὶ τὸ τῆς οὐμηνικῆς συνόδου συνέδριον.*

eorum in culpa sit. Hæc sunt verba Socratis: *Julius itaque contrarius literis ad ipsum missis, rescribens Episcopis qui Antiochia convenerant, graviter conquestus est, primum quidem de acerbitate ipsorum epistolæ, deinde quòd contra canones ipsum ad synodum non vocassent, cum ecclesiastica regula interdictionem sit ne præter sententiam Romani Pontificis quidquam ab Ecclesia decernatur.* Valeſius ista non videns apud Socratem, confidenter pronuntiat ea nusquam in illa epistola legi, Julium porrò nihil dicere de regula illa ecclesiastica. Quòd verò addit Socrates, inquit Valeſius, *Julium in suis literis conquestum esse quòd ipsum non invitassent ad synodum, regulam enim esse ecclesiasticam ut absque consensu Episcopi Romani nihil in Ecclesia decerni possit, id in epistola illa nusquam legitur.* Et paulò post, de eadem Julij epistola loquens, hæc addit: *Sed de illa ecclesiastica regula nihil dicit.*

II. Antequam ulterius progrediamur, constituendus est verus ac genuinus sensus verborum Socratis, ut videamus an congruere possint cum verbis epistolæ Julij. Ait ergo Socrates, Julium, cùm accepisset literas quas ad eum perscripserant Episcopi Antiochiæ congregati adversus Athanasium, ad eos rescribentem graviter conquestum esse de acerbitate ipsorum epistolæ, deinde quòd contra canones ipsum ad synodum non vocassent, cùm tamen ecclesiasticus canon dicat non oportere res Ecclesiarum ad normam dirigere præter auctoritatem Romani Pontificis, *ὅτι ἐκκλησιαστικὴ καὶ οὐ καὶ κληρικὴ, καὶ οὐκ ἐστὶν πᾶσι τοῖς ἐπίσκοποις ἰσοκύριον τὸ ἐκκλησιαστικόν.* Vocem *ἐκκλησιαστικόν* verti auctoritatem, secutus observationem illustrissimi Archiepiscopi, qui vocem illam adnotat in ecclesiasticis rebus significare sententiam cum auctoritate conjunctam. Quærendus superest apud Julium canon ecclesiasticus cujus meminit Socrates. Ait ergo Julius de Athanasio Alexandrino & Marcello Ancyano loquens: *ὡς γὰρ ἔδειξε, ὅς παρὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀπόφασιν, ἔδειξεν ἑαυτοῦ κατὰ τὸν κανόνα τῆς ἐκκλησίας, καὶ οὐκ ἐπὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας ἐπέστη.* Nam si, ut dicitis, omnino in culpa fuerunt, oportebat secundum ecclesiasticum canonem & non isto modo iudicium fieri: oportebat scribere omnibus nobis, ut ita ab omnibus quòd justum esset decerneretur. Quorum verborum hunc puto sensum esse. Si Athanasius & Marcellus in culpa fuerunt, ut dicitis, præcipiendum non erat iudicium. Debueratis enim primum nobis scribere, ut ita ab omnibus quòd justum esset decerneretur, nimirum secundum ecclesiasticum canonem, qui nihil gravius momenti, cujusmodi sunt causæ Ecclesiarum apostolicarum, agi in Ecclesia finit absque conscientia Romanæ Ecclesiæ. Ex hoc loco existimat illustrissimus Archiepiscopus Socratem & Sozomenum collegisse necessitatem sententiæ Romani Pontificis in synodis nisi canone ecclesiastico.

III. Hanc explicationem probant sequentia verba. Ait enim: *Episcopi enim erant qui patiebantur, & non vulgares Ecclesie que ista patiebantur, sed quas ipsi Apostoli suamet opera ad fidem instruxerant.* Cur igitur, & in primis de Alexandrina civitate, nihil nobis scribere voluistis? An ignari estis hanc consuetudinem esse ut primum nobis scribatur, ut hinc, ita, quòd justum est definiri possit. Quapropter si istic hujusmodi suspicio in Episcopum concepta fuerat, id huc ad nostram Ecclesiam referri oportuit. Nunc autem nos, quos certiores minimè fecerunt, postquam jam egerint quòd libuit, suffragatores sua damnationis, cui non interfumus, esse volunt. Arbitror his verbis manifestè exprefsam esse Julij querelam adversus Orientales, quòd

Socras. lib. 1. cap. 17.

Vide Simeonis Metaphrasis cum infra cap. 14. hujus libri §. 4.

Vide infra lib. 7. cap. 4. §. 6.

ADDITIO

STEPHANI BALUZII.

I. Cogor hoc loco paulisper remorari lectorem, ut Socratem eximiam suspicioni male fidei in qua eum ponere voluisse videtur nuper Henricus Valeſius vir clarissimus; simul ostenturus, quòd instituti mei ratio postulat, verissimam esse observationem illustrissimi Archiepiscopi, qui Socratem ea quæ scribit de canone ecclesiastico, quo cavetur ne res Ecclesiarum ad normam dirigantur præter auctoritatem Romani Pontificis, traxisse ait ex epistola Julij ad Orientales. Proponam itaque primum Socratis locum integrum, tum verò annotationem Valeſij, & rationes quibus ego permoveor ut credam injuria vapulare hoc loco Socratem; ut coram positus in omnium oculis utrotumque argumentis, lector facilius iudicet quis

Tom. II.

E ij